

Hele Danmarks arkiv over afvandinger og landvindinger

Orbicon ligger inde med det største arkiv over dræn- og landvindingssager i Danmark. Et arkiv der går helt tilbage til 1860'erne, hvor Hedeselskabet blev grundlagt.

Der var engang en sø...

Landvindingerne medførte omfattende indgreb i naturen, i form af tørlægning, vandløbsreguleringer, diger, dæmninger, landkanaler og pumper mm. Indgrebene var så omfattende, at de indebar store samfundsmæssige foranstaltninger, f.eks. kendelser, partsfordelinger og oprettelse af pumpelaug. Af større landvindingssager kan nævnes Skenkelsø Sø, Åmose Å og Bøtø Nor.

Bestil kopi af sagsakterne hos Orbicon

Sagsakterne kan omfatte projektbeskrivelser, projektkort med interessekurver, arbejdslistes der viser bundkoter og rørdimensioner som udført, regnskab og korrespondance, kendelser, forlig, overenskomster og partsfordelinger.

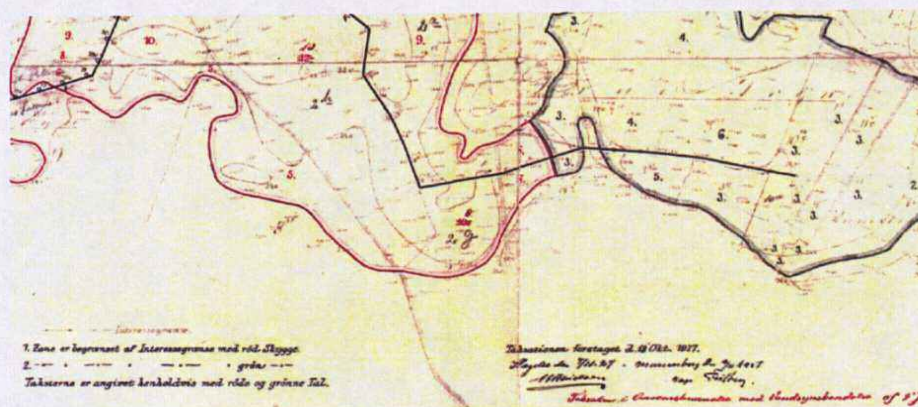
Oplysninger der kan bruges i planlægningen af de vådområder der skal skabes, når vand- og naturplaner skal implementeres. Sagerne kan også anvendes i kommunens daglige sagsbehandling, f.eks. ved vandløbs- og anlægsprojekter, landbrugsgodkendelser, forureningsbekæmpelse, byggemodning og vejantlæg eller naturgenopretning.

Arkiv over afvandinger (dræn)

- Drænsagerne vedrører typisk afvanding af marker. Arkivet rummer mindst 100.000 drænsager.

Arkiv over landvindinger

- Landvindingssagerne vedrører typisk afvanding af søer, moser og enge eller inddæmning af fjorde og bugter. Arkivet rummer mindst 1000 landvindingssager.

KONTAKT:

Sjælland, Øerne og Bornholm:

- Nils M. Ivarsson
46 30 03 91
nmi@orbicon.dk

Fyn og Jylland:

- Astrid M. Borch
87 38 61 21
amb@orbicon.dk

Hvor er drænene?

Hedeselskabets digitale oversigtskort viser, hvor der er drænet

Orbicon har Danmarks største drænarkiv. Drænarkivet omfatter Hedeselskabets drænarkiver samt drænarkiverne efter flere private konsulenter samt visse landboforeninger. De fleste af disse drænsager er i tidens løb blevet plottet på oversigtskort, der viser sagernes placering og sagsnummer.

Nu er det muligt at købe digitale kopier af oversigtskortene.

Hedeselskabet har i årtier udført dræninger i det ganske land. Ikke mindre end 100.000 dræninger og vandløbsreguleringer er det blevet til i årene 1870 til 1985. Projektarealerne er indtegnet på oversigtskort (målebordsblade i 1:20.000), og de originale drænsager ligger i vores papirarkiv.

Oversigtskortene er særdeles nyttige i kommunens daglige sagsbehandling, f.eks. ved vandløbs- og anlægsprojekter, landbrugsgodkendelser, forureningsbekæmpelse, byggemodning og vejanlæg.

Kan bruges direkte i GIS-miljø

Oversigterne har indtil nu kun været tilgængelige for Orbicon. Men oplysningerne om drænprojekternes geografiske placering har interesse for mange af vores offentlige samarbejdsparter. Derfor har vi scannet oversigtskortene, og tilbyder dem på digital form til brug i den offentlige forvaltning.

Hvert enkelt målebordsblad er blevet geokodet, så det kan bruges direkte som baggrundskort i f.eks. et GIS-miljø, hvorpå der så kan lægges andre temaer med relevans for opgaven.

Dyrebar viden i arkivet

Målebordsbladene viser, de arealer der er drænet, og til hvert drænet areal er der tilknyttet et sagsnummer, der referer til Orbicons drænarkiv. En typisk drænsag omfatter: projektbeskrivelse, drænkort, arbejdslistes, regnskabsbilag, korrespondance mv. Arbejdslisterne viser bl.a. rørdimensioner og bundkoter. Desuden kan sagerne omfatte f.eks. partsfordelinger, kendelser og forlig.

Ved køb af de indscannede oversigtskort, leverer Orbicon dels en række filer/tabeller i det ønskede GIS format, dels en digital oversigt, som gør det muligt for brugeren at klikke sig frem til det relevante kortudsnit.

Kontaktperson:

Roskilde arkiv (Sjælland, Øerne og Bornholm): Nils M. Ivarsson, tlf. 4630 0391, nmi@orbicon.dk
Århus arkiv (Fyn og Jylland): Astrid Merete Borch, tlf. 8738 6121, amb@orbicon.dk

Se eksempel på næste side.

Et digitalt målebordsblad kan eksempelvis se således ud:

- Vandløbssag (V.265)
- Drænsags-nr (K.3596)
- Drænet areal (skraveret)

På målebordsbladene er angivet med farvet markering, de arealer der er drænet (projektareal). Til hvert drænet areal er der tilknyttet et sagsnummer, der referer til Orbicons drænarkiv, hvor der ligger detaljerede optegninger over drænenes placering, tidligere partsfordelinger, korrespondancer i sagen m.v

09260025100N18850

Ringsted Kommune
Natur & Miljø
Rønnedevej 9
4100 Ringsted